

Govor zamjenika predsjedatelja Povjerenstva za promet i veze Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šemsudina Mehmedovića na skupu "Sloboda medija u BiH"

Sarajevo, 08. svibanj 2008.

"Reforma u oblasti javnog radiotelevizijskog sistema jedan je od uslova koje Bosna i Hercegovina treba ispuniti na putu evropskih integracija, a reformu je potrebno provesti na državnom i entiteskom nivou. Napravit ću kratku retrospektivu u toj oblasti:

- Odlukama Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu od 23. maj 2002. godine, u Bosni i Hercegovini su uspostavljena tri javna RTV servisa: Javni radiotelevizijski servis Bosne i Hercegovine, Radiotelevizaja Federacije Bosne i Hercegovine i Radiotelevizija Republike Srpske.
- Evropska komisija je u 2003. godini objavila Studiju izvodljivosti u kojoj je kao jedan od uslova koje Bosne i Hercegovina treba ispuniti za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju navedeno i uspostavljanje jedinstvenog javnog radiotelevizijskog sistema.
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je, 5. oktobra 2005. godine, Zakon o javnom radiotelevizijskom sistemu Bosne i Hercegovine i ovim Zakonom je propisano da sistem javnog emitiranja u Bosni i Hercegovini čine: Javni RTV servis Bosne i Hercegovine, Javni RTV servis Federacije Bosne i Hercegovine, Javni RTV servis Republike Srpske i Korporacija javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine.
- Nakon donošenja ovog Zakona, 21. decembra 2005. godine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je usvojila Zakon o Javnom RTV servisu Bosne i Hercegovine, a Narodna skupština Republike Srpske usvojila je 11. maja 2006. godine Zakon o Javnom RTV servisu Republike Srpske. RTRS nesmetano radi uz snažnu potporu Vlade RS-a. Upitna je nacionalna neizbalansiranost uposlenih, kao i neovisnost od Vlade.

- Do danas nije usvojen Zakon o Javnom RTV servisu Federacije BiH, jer je Klub delegata hrvatskog naroda u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH zatražio da se ovaj zakon razmatra po posebnoj proceduri predviđenoj za zakone za koje je pokrenuta zaštita vitalnog nacionalnog interesa, tako da je ovaj zakon trenutno na razmatranju na Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, a zbog zahtjeva za nacionalnim kanalom na FTV-u. Ovo pitanje ima svoj poseban značaj, jer se može doći u specifičnu situaciju u pogledu nacionalnih kanala (RTRS-pretežno srpski, BHTV-zajednički, FTV-1, zajednički i FTV-2 hrvatski kanal). Ovaj servis je suprotnost od RTRS-a po pitanju uticaja bilo koga, pa se stiče dojam da je stanje anarhično.

Zakonom o javnom radiotelevizijskom sistemu Bosne i Hercegovine predviđeno je formiranje Korporacije javnih RTV servisa BiH, kao zajedničke upravljačke strukture između javnih RTV servisa, koja bi bila odgovorna za rad prijenosne mreže, infrastrukturu, imovinu, međunarodno predstavljanje javnih RTV servisa, prava vezana za strani program i marketingom.

Iako je od stupanja na snagu Zakon o javnom radiotelevizijskom sistemu Bosne i Hercegovine prošlo dvije i pol godine, do danas nije formirana Korporacija, što u velikoj mjeri utiče na negativno poslovanje javnih servisa, te ugrožava funkcionisanja javnog radiotelevizijskog sistema Bosne i Hercegovine.

Obzirom da Komisija za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma kao nadležna komisija razmatra godišnje izvještaje o poslovanju Radiotelevizije Bosne i Hercegovine, upoznat sam sa negativnim posljedicama na ukupno poslovanja RTV BiH koje uzrokuje nepostojanje Korporacije, kao i činjenica da se dosljedno ne primjenjuju Zakon o Javnom RTV sistemu. RTV Sistem funkcionira samo kada je u pitanju raspodjela prihoda od RTV takse i marketinga, a formalno se čeka Odluka Ustavnog suda F BiH.

Možda je bitno napomenuti da je naplativost RTV takse u BiH iznosi 65%, s tim što BH Telekom ima procenat naplate 81 %, HT Mostar 28% i Telekom Republike Srpske 56 %.

Zastoj u implementaciji Zakona o RTV sistemu je nastao nakon poslednjih izbora. Ohrabrene su destruktivne snage u Upravi RTVBH, političkim izjavama koje idu u pravcu blokade rada RTV Sistema, pa i do ukidanja istog.

1. Kulminacija se desila nepotvrđivanjem direktora RAK-a i pokušaja VM da bira direktora što je u suprotnost sa čl. 40 Zakona o komunikacijama, (a nisu ispunjeni uslovi iz čl. 42), čime se ozbiljno narušava neovisnost ovog regulatora.
2. Veoma čudi blaga i skoro nikakva reakcija javnosti i medija, kao i OHR-a, jer dozvolit ćete da kažem da je ovo veći udar na slobodu medija (indirektno) nego slučajevi napada na novinare, koji su s pravom zavrijedili pažnju i proteste novinara. Moguće da izostane potpuno kritička pozicija medija (javnih), pa da postanu Vladini promidžbeni servisi a ne korektivni faktor u BH društvu.
3. Za uspješno provođenje reforme javnog emitiranja neophodno je očuvati nezavisnost rada Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, naročito rješanja koja predviđa Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine u pogledu finasijske nezavisnosti i imenovanje generalnog direktora RAK-a.
4. Uprkos nastojanjima Evropske komisije da se očuva nezavisnost Agencije, uprkos ponovljenim zaključcima sa sastanaka praćenja procesa reformi (RPM) održanog u julu 2007. i februaru 2008. u Sarajevu, da *“rezultati koje je do sada ostvarila Agencija ne smiju doći u pitanje”* i *“da je osiguranje nezavisnosti RAK-a od ključne važnosti”*, nastavljaju se direktni politički pritisci na ovu Agenciju. Posljednji vezano za nepotvrđivanje članova UO RTRS-a.

Da zaključim; očekujem snažniju poziciju OSCE-a, OHR-a, predstavnika EK, a naročito BH javnosti, jer se ovdje ne radi o personalno-kadrovskim pitanjima, već o zaustavljanju pozitivnog trenda razvoja demokratskih procesa u BiH, kao i razgradnji uspješnih BH institucija koje ni po koju cijenu ne smiju postati instrument bilo koje politike." (kraj)